

80-річчя члена-кореспондента НАН України Г.Г. ГНЕСІНА

Георгій Гдалевич Гнесін народився 6 квітня 1932 р. у м. Києві. Після закінчення в 1955 р. металургійного факультету Київського політехнічного інституту почав працювати в Інституті металокераміки і спецсплавів АН УРСР (нині Інститут проблем матеріалознавства НАН України). Тут він пройшов шлях від інженера до завідувача відділу, здобув усі наукові ступені й учені звання. З 1971 р. Г.Г. Гнесін — доктор технічних наук, з 1982 р. — професор, з 1990 р. — член-кореспондент АН УРСР.

Науковій спільноті Г.Г. Гнесін відомий працями з теорії та технології створення нових високотехнологічних неоксидних керамічних матеріалів для ракетно-космічної техніки, металургійних і хімічних виробництв, металообробки, енергетики й електроніки. Більшість із них має широке практичне застосування, зокрема, розроблені вченим технології покладено в основу промислових виробництв у Києві, Москві, Дніпропетровську, Запоріжжі, Санкт-Петербурзі, Челябінську та в колишній Югославії (м. Яйце).

Фізико-хімічні, технологічні й енциклопедичні аспекти наукових досліджень Георгія Гдалевича висвітлені в низці наукових монографій, підготовлених як одноосібно, так і у співавторстві: «Карбид кремня, свойства и

области применения» (1975), «Карбидокремниевые материалы» (1977), «Сверхтвердые материалы» (1980), «Спеченные материалы для электротехники и электроники» (1981), «Неметаллические тугоплавкие соединения» (1985), «Бескислородные керамические материалы» (1987), «Bezoksidni keramički materijali» (1990), «Керамические инструментальные материалы» (1991), «Ceramic- and Carbon-matrix Composites» (1992), «Неорганическое материаловедение» (2008), «Материаловеды» (2010).

Наукові праці Г.Г. Гнесіна останніх років присвячені енциклопедичним дослідженням із матеріалознавства. З метою узагальнення сукупності сучасних знань про теорію і прикладні аспекти цієї науки він створив концепцію фундаментального видання, яка передбачала об'єднання підсумкових розділів з окремих, найважливіших питань теорії і практики науки про матеріали, що концентровано подають суму знань із кожного конкретного напрямку матеріалознавства станом на початок ХХІ ст. Для реалізації такого всеосяжного проекту було залучено близько 220 провідних учених з України, Росії та Білорусі. У результаті за участю й редакцією Георгія Гдалевича в 2008–2009 рр. створено й опубліковано унікальну енциклопедію «Неорганическое материаловедение» у 2-х томах і 3-х книгах, яка здобула визнання серед матеріалознавців багатьох країн світу. У 2010 р. на Міжнародному конкурсі МААН на найкращий науково-видавничий проект «Наукова книга» це видання стало переможцем у номінації «Гран-прі» як найкраща узагальнююча наукова праця 2008–2009 рр.

У межах загального напрямку енциклопедичних досліджень із матеріалознавства Г.Г. Гнесін підготував біографічний довідник «Материаловеды» (2010), у якому зібрано відомості про понад 700 учених, інженерів, винахідників, що зробили суттєвий внесок у

розвиток науки і практики матеріалознавства.

Сьогодні Г.Г. Гнесін працює над створенням загальної концепції матеріалознавства як меганауки, що зумовлює сталий розвиток інших провідних напрямів науки і технології — фундаменту існування й безкризового прогресу цивілізації.

Георгієві Гдалевичу притаманний комплексний підхід до розв'язання найскладніших проблем розроблення сучасних матеріалів і реалізації відповідних технологій у промисловості, що сприяв утвердженню створеного ним наукового напрямку «Теорія та практика високотехнологічної неоксидної кераміки» як одного з найголовніших і найперспективніших розділів сучасного матеріалознавства.

Георгій Гдалевич — автор і співавтор понад 300 публікацій у вітчизняних і зарубіж-

них виданнях, зокрема 11 монографій і довідників. Авторські права на розробки захищені 63 авторськими свідоцтвами СРСР і патентом України. Його наукова продукція та технологічні розробки широко визнані серед вітчизняних і зарубіжних матеріалознавців.

Г.Г. Гнесін — двічі лауреат Державних премій УРСР (1969, 1989), лауреат премій Президії НАН України ім. І.М. Францевича (2001) та ім. М.М. Доброхотова (2010), нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (2003), грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1982), почесною грамотою Верховної Ради України (2009).

Наукова громадськість, колеги, учні й друзі сердечно вітають Георгія Гдалевича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, на снаги й нових наукових здобутків.

70-річчя члена-кореспондента НАН України О.Ю. МИТРОПОЛЬСЬКОГО

Олексій Юрійович Митропольський народився 7 квітня 1942 р. в м. Алма-Аті Казахської РСР (тепер Алмати, Республіка Казахстан) у родині службовця. У 1965 р. після закінчення геологічного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шев-

ченка за спеціальністю «геологічне знімання та пошуки родовищ корисних копалин» розпочав свій трудовий шлях техніком-геологом на Приполярному Уралі.

У 1968 р. Олексій Юрійович почав працювати в Інституті геологічних наук АН УРСР, пов'язавши своє життя з наукою, численними експедиційними дослідженнями морів та океанів. Під керівництвом члена-кореспондента АН УРСР А.Є. Бабинця в 1971 р. він захистив кандидатську а у 1989 р. — докторську дисертації.

З 1987 р. О.Ю. Митропольський завідувач відділу сучасного морського седиментогенезу Інституту геологічних наук АН УРСР, з 1991 р. — професор, з 1992 р. — заступник директора з наукової роботи і голова відділення геології океанів і морів Інституту геологічних наук НАН України, з 2003 р. — член-кореспондент Національної академії наук України.